

Konferensen om Europas framtid

KORTFATTAT REFERAT

Arbetsgruppen för digital omställning, ordförande: Elina Valtonen, de nationella parlamenten (Finland)

Fredagen den 11 mars 2022 kl. 9.00–11.00

1. Ordföranden – mötesinledning

Det här var det femte mötet som arbetsgruppen för digital omställning höll. Elina Valtonen var ordförande för mötet som hölls i hybridformat. Ordföranden gav medlemmarna en översikt över processen och påminde om att arbetsgruppen i den första fasen sedan oktober 2021 hade diskuterat plattformens synpunkter på digital omställning, strukturerade kring tre pelare ("skydda vårt samhälle", "ge människor mer inflytande" och "stärka ekonomin"). Rekommendationerna från den europeiska medborgarpanelen om "en starkare ekonomi, social rättvisa och sysselsättning/utbildning, kultur, ungdomsfrågor och idrott/digital omställning" och från nationella paneler har nu mottagits och kommer hädanefter att utgöra den huvudsakliga grunden för arbetet. Arbetet kommer därför att fokusera på kluster som återspeglar rekommendationerna från medborgarpanelerna. Ordföranden presenterade klustren:

1. Tillgång till digital infrastruktur.
2. Digitala färdigheter som ger människor mer inflytande.
3. Ett säkert och tillförlitligt samhälle.
4. Digital innovation för att stärka ekonomin.

2. Medborgarnas presentation av rekommendationerna från den europeiska medborgarpanelen 1 om "en starkare ekonomi, social rättvisa och sysselsättning/utbildning, kultur, ungdomsfrågor och idrott/digital omställning" och de nationella medborgarpanelerna om "digital omställning", och efterföljande diskussion

Företrädare för de europeiska medborgarpanelerna presenterade sina rekommendationer. De förklarade rekommendationerna avseende **rätten till digital utbildning och tillgång till internet för alla**, även äldre. Betydelsen av tillgång till datorer för barn betonades mot bakgrund av den virtuella undervisning som gavs under covid-19-pandemin. Digital utbildning bör vara obligatorisk från grundskolan, med en gemensam läroplan. Vikten av utbildning för att komma in på arbetsmarknaden betonades. EU bör investera i **digital infrastruktur** med hög kapacitet för att säkerställa konkurrenskraft och undvika strategiska beroenden. En företrädare förklarade att rörlighetsinfrastruktur också kommer att kräva digital infrastruktur och att man måste undvika att utländska enheter monopoliserar tillhandahållandet av EU:s digitala infrastruktur.

Medborgarnas företrädare presenterade också rekommendationen att ge EU mer omfattande befogenheter och resurser för att ta itu med **olagligt innehåll och bekämpa cyberbrottslighet**. Onlineplattformarna bör ha större ansvar för sitt innehåll, och myndigheterna bör kunna hjälpa barn mot sexuella trakasserier på nätet. När det gäller digitala färdigheter och digitalt arbete presenterades en rekommendation om att ge arbetstagarna digital utbildning så att de kan anpassa sig till arbetsmarknaden och öka sina kunskaper om vad befintliga plattformar kan göra. En annan rekommendation gäller **smart arbete** och framför **oro över utlokaliseringen av arbetstillfällen i Europa**, vilket bör förhindras genom incitament till socialt ansvarstagande. En annan rekommendation skulle tvinga sociala medieföretag att införa bättre algoritmer för att skilja mellan tillförlitlig och falsk information, även utan ekonomiska incitament att främja otillförlitlig information och undvika censur. En annan medborgarpanelmedlem pekade på de fysiska och psykiska problemen i samband med distansarbete och föreslog att företagen bör förse sina anställda med ergonomiska stolar och skrivbord. Digital utbildning i alla skeden av livet rekommenderades också, med en betoning på mjuka färdigheter och internetanvändning.

En företrädare för **Nederländernas nationella medborgarpanel** presenterade tre nationella rekommendationer. För det första bör alla i Europa ha en **snabb, säker och stabil internetuppkoppling**. Skydd mot **nätbrottslighet** är ytterst viktigt för att man ska kunna ta itu med denna brottslighet på nationell och europeisk nivå. För det andra bör EU se till att **köp på internet är lika säkert i alla EU-länder**. De stora internetplattformarnas makt bör begränsas genom tydlig EU-lagstiftning. För det tredje bör **integritetsreglerna kombineras med praktisk tillämpning och förklaringar**, främst genom vägledning från medlemsstaternas sida. Företrädaren begärde också att ungdomar ska involveras i beslutsfattandet om digital lagstiftning, särskilt när det gäller mediekompetens och kritiskt tänkande.

Under diskussionerna hänvisade flera medlemmar till **aggressionen mot Ukraina** och ansåg att detta ökade behovet av många av rekommendationerna och värdet av en sådan samrådsprocess om Europas framtid. Mötet var i stort sett uppbyggt kring de fyra klustren och följande punkter framfördes under diskussionen:

Tillgång till digital infrastruktur

- Ledamöterna stödde generellt de respektive rekommendationerna och betonade att alla måste ha tillgång till digital infrastruktur och att ingen får lämnas på efterkälken. Det hänvisades till tillgång till internet som en mänsklig rättighet eller att EU borde göra höghastighetsinternet till överkomliga priser till en grundläggande rättighet för alla EU-medborgare. Tillgång till internet i mindre utvecklade områden och i landsbygdsområden ansågs vara av avgörande betydelse och skulle kräva ytterligare finansiering. Pågående initiativ presenterades, t.ex. arbete med att göra 5G och fiber tillgängligt för fler människor, inklusive höghastighetsbredband för alla hushåll. Fördelarna med höghastighetsinternet för den inre marknaden och arbetstillfällen betonades.
- EU uppmanades att se till att digital infrastruktur, särskilt 6G, förblir i europeiska händer för att garantera EU-medborgarnas säkerhet och säkerställa strategiskt oberoende. När det gäller rekommendationen om att infrastruktur skulle vara en statlig tillgång för att förhindra

monopol, betonades det att det finns andra sätt att kontrollera monopol och även sätt att uppmuntra privata företag att säkerställa bred täckning, till exempel genom att ge företag tillgång till radiospektrum endast om de täcker hela landet eller genom offentlig-privata partnerskap.

Digitala färdigheter som ger människor mer inflytande

- Behovet av att säkerställa tillgång till digital utbildning fick brett stöd av ledamöterna. Det hänvisades till arbetet med handlingsplanen för digital utbildning.
- Digitala färdigheter ansågs vara avgörande ur flera synvinklar. De sågs till exempel som ett sätt att hantera falska nyheter och säker internetanvändning eller göra det möjligt att delta på arbetsmarknaden. Medborgarna bör också få utbildning om sina rättigheter på nätet, t.ex. rätten att inte bli föremål för algoritmiskt beslutsfattande. Digitala färdigheter och digital kompetens ansågs göra det möjligt för medborgarna att bli en del av det digitala samhället. Inkluderande digitalisering och tillgång för mer utsatta grupper betonades som en prioritering, liksom behovet av att även fokusera på mjuka färdigheter och nätetikett inom utbildningen.

Ett säkert och tillförlitligt samhälle

- Cybersäkerhet betraktades som en central prioritering av många, och människors medvetenhet om befintliga insatser och institutioner bör ökas.
- Falska nyheter och felaktig information togs också upp och det hänvisades till det arbete som pågår i förbindelse med förslaget till rättsakt om digitala tjänster, som skulle införa skyldigheter för innehållsmoderering på grundval av demokratiska principer och samtidigt säkerställa att de grundläggande rättigheterna respekteras. Det europeiska observatoriet för digitala medier (Edmo) uppmärksammades.
- En uppförandekod för att bekämpa falska nyheter föreslogs utöver befintliga åtgärder.
- En medlem föreslog bättre samordningsstrukturer på EU-nivå för att undvika en oproportionerlig roll för de nationella myndigheterna på grundval av ursprungslandsprincipen.
- Det föreslogs att medborgarna skulle samarbeta mer med beslutsfattarna genom deltagande. Den digitala omställningen bör återspegla medborgarnas grundläggande rättigheter, säkerställa skyddet av personuppgifter och förhindra diskriminering.
- Det som är olagligt offline bör även vara olagligt online, men också mänskliga rättigheter som gäller offline bör gälla online.
- Det föreslogs att massövervakning och ansiktigenkänning skulle förbjudas.
- Algoritmer bör vara transparenta, och en överenskommelse om lagstiftningsförslaget om en rättsakt om artificiell intelligens sågs som ett viktigt steg.
- Det eventuella missbruket av kryptovaluta för att undvika sanktioner betonades i förbindelse med Ukraina och den föreslagna förordningen om marknader för kryptotillgångar (MICA).

Digital innovation för att stärka ekonomin.

- När det gäller rekommendationen om smart arbete betonade vissa medlemmar att den tekniska utvecklingen måste gynna arbetstagarnas fysiska och psykiska hälsa, förbättra deras liv och inte utnyttjas som en möjlighet för företagen att inskränka arbetstagarnas rättigheter.
- Transparens i samband med införandet av digitala verktyg på arbetsplatsen ansågs viktigt och arbetstagare bör inkluderas i digitaliseringen på arbetsplatsen.
- Det fanns ett förslag om att noga kontrollera övervakningen på arbetsplatsen och förbjuda massövervakning och biometrisk igenkänning samt att införa en verkställbar rättighet på EU-nivå mot beslut som fattas av AI-algoritmer.
- Gränsöverskridande distansarbete i EU bör inte stöta på hinder.
- Det uttrycktes stöd för att öka Europas motståndskraft och minska det strategiska beroendet.
- En medlem efterlyste en öppen europeisk ekonomi och betonade vikten av att stärka den inre marknaden och undanröja handelshinder. Farhågor om geoblockering och effekter på mindre länder nämndes.
- Förordningen om halvledare nämndes som ett exempel på ett initiativ för att säkerställa europeisk digital suveränitet och ledarskap inom ny teknik, inbegripet FoU och tillverkning, och den föreslagna AI-förordningen nämndes som en första av sitt slag i världen.
- För att fullt ut utnyttja de digitala möjligheterna betonades behovet av en tillförlitlig europeisk digital identitet, som skulle kunna erbjuda ett säkert sätt att dela personuppgifter.

3. Ordföranden – mötesavslutning

Ordföranden hänvisade till presentationen av medborgarnas rekommendationer och debatten vid plenarsammanträdet den 12 mars. Hon förklarade att utarbetandet av utkast till förslag skulle bli nästa steg och därefter diskussioner och återkoppling till dem under de kommande arbetsgruppsmötena. Förslagen skulle läggas fram för konferensens plenarförsamling med en avslutning av konferensen den 9 maj.